

Donath, Benjamin

Am. M. Népszava
1956 márc. 5.

4-LL OLDAL

AM

A kegyelmes Isten és Donáth Bácsi

**A Tízparancsolat ötödik pontjának helyes szövegét
találta meg egy pékinasból lett magyar bibliakutató**

Írta: TAMÁS ISTVÁN

MONTREAL. — A világ-sajtó foglalkozott a hírrel, hogy a Vatikánban tizennégy-
tagu bizottság tanulmányoz-
za a legújabban felfedezett
szentföldi tekercseket, ame-
lyek alapján majd kijavítják
a Biblia szövegét. Az Ó és Új
Testamentum egyes fejeze-
teiben ugyanis téves mondat-
okat tartalmaznak a fordítá-
sok, nem egyeznek az eredeti-
vel. Arról azonban hallgat-
nak a krónikusok, hogy a
Biblia-reformáló bizottság el-
fogadta egy 74 éves magyar
biblia kutatónak, a budapesti
születésű Donáth Benjamin-
nak bizonyítékait, magyará-
zatait és helyesbítéseit. Mr.
Donáth még a második világ-
háború előtt vándorolt ki Ka-

nadába és jelenleg a fia családjával lakik Montrealban. Véletlenül tudtam meg, itteni magyaroktól, hogy milyen nevezetes ember Donáth bácsi. Tizenkét nyelven beszél, név évtizede tanulmányozza a Bibliát és így jött rá, hogy hiba csuszott a fordításokba. Eredeti arameus kéziratokat talált. Ezekkel igazolta, hogy egyes régi szavak téves értelmezése végzetes következményekkel járt. A Tizparancsolat ötödik pontját, két ezer év óta úgy ismeri a világ, mint amelyben a bosszuálló Isten az atyák vétkét a fiaikon torolja meg. Donáth apó kimutatta, hogy ennek éppen az ellenkezője áll . . .

De kezdjük a történetet az elején. Fehérhaju, evikkeres, mosolygó arcú öregur a világhírt méltán érdemlő bibliajavító. Az itteni könyvtárak gyakran fordulnak hozzá tanácsért, ha ismeretlen országbeli könyveket, kéziratokat kapnak, Donáth bácsi a keleti nyelvek szakértője és vélemény nyilvánításait honorálják. De szívszerelme és egyetlen szenvedélye a teológia.

TÜZES KEMENCE

“Az életem? — kérdezte tüdődvé, evikkerét törölgetve fehér zsebkendővel” bizony elég sok mindenen mentem én keresztül. Szegény édesapám, maga is keservesen küszködött, nem áldozhatott iskolázatásra. Pékinasnak adtak 12 éves koromban. Éjjel is dolgoztam a tüzes kemence mellett. Míg a kenyerek sülték, én a bibliát olvastam, Dániel és a bibliai tüzes kemence történe-

tét . . . A pékmester szerb ember volt s én hetek alatt tanultam meg tőle szerbül . . . Aztán egy vallásos zsidó kereskedő házban dolgoztam, mint kifutó . . . Itt viszont héberül tanultam meg . . . Azt mondták, ritka nyelvérzékem van. A kereskedő fia franciául, németül tanult és nekem monddta fel a leckét . . . Hónapok alatt megtanultam franciául s

németül . . . Ősztöndíjat jartak ki a számomra és így folytathattam iskolai tanulmányaimat. Érettségi után verseket, elbeszéléseket írtam Móricz Zsigmond és Babit Mihály biztattak, hogy csal folytassam . . . A Pesti Hirlap több írásomat közölte . . . A Tolnai Világlapja hozta az elbeszéléseimet . . . De irodalomból nem lehetett megélni. Könyvelő lettem és amit kerestem, azt Biblia kutatásra fordítottam. A világ minden nyelvére lefordított Bibliákat összevásároltam. Ritka kéziratokat tanulmányoztam. Így lettem Biblia kutató . . .

Jelenleg a Holttenger mentén, egy barlangban felfedezett ősi tekeresek eddig lefordított részeit olvassa Donáth apó. Saját felfedezéséről szerényen beszél, valósággal harapófogóval kell kihuzni belőle minden szót.

— A Tizparancsolat ötödik pontja jelenleg így szól minden Bibliában: “Mert én, az Ur, a te Istened, megbüntetem az atyák vétkét a fiaikban harmad és negyed iziglen . . .”

— Viszont — folytatja csillogó szemmel — Ezekiel próféta azt mondta: “Amely lélek

ERIEAI MAGYAR NÉPSZAI

eredeti szövegre, amelyet meg hamisítva fordítottak göröggre annak idején. A Tizparancsolat ötödik pontja eredetiben így szól: "Én vagyok az Ur, a te Istened, aki megőrzi a kegyelmet s tekintetbe veszik az apák bűneit fiaik javára . . ."

— Ez éppen az ellenkezője annak, amit mi tanultunk . . .

— Igen! Én még Budapesten olvastam, hogy a Vatikánban egy bibliajavító bizottság működik. Tizenkét oldalas latin levelet irtam és előterjesztettem bizonyítékaimat. Négy

vétkezik, annak meg kell halni. De a fiu ne viselje az apja vétkét, se az apa ne viselje a fiu vétkét, az igazon legyen az ő igazsága, a gonoszon az ő gonoszsága . . ." És Ezekiel megismétli könyvében az Ur parancsát: "A fiuk nem lakolnak az atyáékért, aki miben találtatik, azért bűnhődik."

— Szóval Ezekiel próféta vezette nyomra Donáth bácsit?

— Igen, igen! — helyesel lelkesen. — Rájöttem, hogy évezredek óta rosszul tanulták a Tizparancsolatot keresztények, zsidók, mohamedánok egyaránt! Elhitték a kegyelmes Istentől, hogy bosszuálló! Egy szentföldi arameus tekeresen akadtam rá a helyes, az

hét mulva a Vatikán levélpapírján kaptam választ Gasquette baborostól. Meghívtak Rómába és utiköltséget is küldtek 1939-ben. Két hetet töltöttem Rómában, a Vatikán hatalmas könyvtárát is rendelkezésemre bocsájtották. Sikertelenül egyeztettem a szöveget más régi kéziratokkal és kiadásokba már az én helyesbített szövegem kerül. Közben kitört a háború . . . Én Kanadába kerültem s újra kezdtem a levelezést a Vatikánnal. Alig fél éve, hogy értesítettek, számos más javítással együtt nyomtatják majd ki az új Bibliákat, a Tizparancsolat változatával, a megbocsátó Isten igéivel . . .